నివేదించదగినది

భారత అత్యున్నత న్యాయస్థానం

క్రిమినల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి

క్రిమినల్ అప్పీల్ నం.598-600/2013

అజయ్ అలియాస్ అజ్జు మరియు ఇతరులు . ... అప్పీలుదారులు

VERSUS

ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం ... ప్రతివాది

సహితంగా

క్రిమినల్ అప్పీల్ నం.337/ 2014

మరియు దానితో

క్రిమినల్ అప్పీల్ నం.745-748/ 2015

తీర్పు

విక్రమ్ నాథ్, న్యాయమూర్తి.

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.598-600/2013 లో నిందితులు అజయ్ అలియాస్ అజ్జు, బ్రజ్ పాల్, రవిలకు వరుసగా ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. అప్పటి నుంచి అజయ్ అలియాస్ అజ్జు మృతి చెందినట్లు ఇరువర్గాల తరపున

న్యాయవాదులు తెలిపారు. దీని ప్రకారం క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.598/2013 ను రద్దు చేశారు. క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.337/2014 కు నిందితుడు ముఖేష్ ప్రాధాన్యమిచ్చారు.

2. పై అప్పీళ్లు 22.02.2012 నాటి హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వుల యొక్క ఖచ్చితత్వాన్ని సూచిస్తాయి, దీని ద్వారా భారత శిక్షాస్మృతి లోని సెక్షన్ 302/149 మరియు ఇతర అనుబంధ నేరాల కింద ట్రయల్ కోర్టు నమోదు చేసిన శిక్షను ఐపిసి మరియు ఆయుధాల చట్టం, 1959 కింద ధృవీకరించింది. అయితే ట్రయల్ కోర్టు విధించిన మరణశిక్షను నిందితులందరికీ జీవిత ఖైదుగా మార్చింది. మిగిలిన వాక్యాలను కొనసాగించారు.

3. నలుగురు ప్రతివాదులకు శిక్షను పెంచుతూ మరియు వారికి మరణశిక్ష విధిస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఉమ్మడి తీర్పుకు వ్యతిరేకంగా క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.745-748/2015 ను ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యతనిచ్చింది.

4. క్లుప్తంగా ప్రాసిక్యూషన్ కథనం ఏమిటంటే, బ్రజ్ పాల్ సింగ్ (నిందితుల్లో ఒకరు) 25.08.2007 తెల్లవారు జామున 4.30 గంటలకు జిల్లాలోని మురాద్ నగర్ లోని పోలీస్ స్టేషన్ లో ఫిర్యాదు చేశాడు, తెల్లవారు జామున 3.00 గంటల సమయంలో తన సోదరుడు విజయ్ పాల్ సింగ్ కుమార్తె శ్రీమతి రష్మీ అరుపులు, అరుపులు విన్నానని, ఇతర గ్రామస్తులతో కలిసి చుట్టుపక్కల ఉన్న తన సోదరుడి ఇంటికి చేరుకున్నానని, తన సోదరుడు విజయ్ ఉన్నాడని తెలుసుకున్నానని చెప్పాడు. అతని భార్య, రాజేష్ పదునైన ఆయుధాలతో మెడలు కోసుకుని మంచంపై నేలపై పడుకుని ఉన్నాడు. అతను పై అంతస్తులోకి వెళ్ళినప్పుడు, విజయ్ పాల్ సింగ్ కుమారుడు నిశాంత్ మరియు విజయ్ పాల్ సింగ్ అల్లుడు మంగళ్ సింగ్ కూడా వారి మంచాలపై మెడలు కత్తిరించి శవమై

పడి ఉండటాన్ని చూశాడు. విజయ్ పాల్ సింగ్ కుమార్తె శ్రీమతి పింకీ కూడా గాయాలతో గ్రౌండ్ ఫ్లోర్ లో పడి ఉంది. ఆమెను ఆసుపత్రికి తరలించి అక్కడ చేర్పించగా, హత్య జరిగిన ప్రదేశంలో నలుగురు వ్యక్తుల మృతదేహాలు పడి ఉన్నాయి. కేసు నమోదు చేసుకున్న అనంతరం దర్యాప్తు ప్రారంభించారు.

5. మృతుడు విజయ్ పాల్ సింగ్ ఇద్దరు కుమార్తెలు శ్రీమతి రష్మీ, శ్రీమతి పింకీ (PW-1) వాంగ్మూలాలను దర్యాప్తు అధికారి నమోదు చేశారు. శ్రీమతి పింకీ మరియు శ్రీమతి రష్మీ ప్రకారం చాలా షాకింగ్ సంఘటనలు బహిర్గతమయ్యాయి. శ్రీమతి పింకీ ప్రకారం, తన తండ్రికి అతని సోదరుడు బ్రజ్ పాల్ మరియు మరొక సోదరుడు ఇంద్ర పాల్ కుమారుడితో శత్రుత్వం ఉంది; అంతేకాకుండా మద్యం సేవించే విషయంలో వారి పొరుగున ఉన్న ముఖేష్ తో మనస్పర్థలు వచ్చాయి. తాను తన తల్లిదండ్రులతో కలిసి గ్రౌండ్ ఫ్లోర్ లో నిద్రపోతున్నానని తెలిపింది. ఆమె సోదరి రష్మీ, బావమరిది మంగళ్ సింగ్, సోదరుడు నిశాంత్ ఇంటి పై అంతస్తులో నిద్రిస్తున్నారు. తెల్లవారు జామున 3 గంటల సమయంలో కొంత శబ్దం రావడంతో నిద్రలేచిన ఆమె పొరుగింటి ముకేష్, తుంగల్ సింగ్, బ్రజ్ పాల్ సింగ్, రవి, అజయ్ అలియాస్ అజ్జు తన తల్లిదండ్రులపై తల్వార్, గండసాలతో దాడి చేస్తుండటాన్ని గమనించింది. ముఖేష్ ఆమెపై కత్తితో దాడి చేశాడు. తనను తాను రక్షించుకునేందుకు ప్రయత్నించినా కిందపడి నిశ్శబ్దంగా పడుకుంది. ముకేష్ మాట్లాడుతూ 'అబ్రార్ ఎవరూ ప్రాణాలతో ఉండకుండా చూసుకుంటాడు. వాళ్లందరినీ చంపేయండి' అని చెప్పి పైకి వెళ్లాడు ' అని చెబుతున్నాడని ఆమె వివరించారు. వారందరినీ చంపేయండి' అంటూ మేడపైకి వెళ్లాడు. ఆమె భయంతో, దిగ్భ్రాంతితో తల్లికి దగ్గరగా పడుకుంది. ఆమె కూడా చనిపోయిందని భావించి వెళ్లిపోయారు. ప్రమోద్ అనే వ్యక్తి పేరును కూడా వారు ప్రస్తావించారు. అబ్రార్, ప్రమోద్

ఇద్దరూ ముకేష్ అత్తగారి ఊరు అయిన నూర్పూర్ గ్రామానికి చెందినవారు. వారు క్రమం తప్పకుండా ముఖేష్ వద్దకు వచ్చేవారని, వారిని తాను ఇంతకు ముందు చూశానని చెప్పారు. దాడి చేసిన అనంతరం దుండగులు వెళ్లిపోగా ఆమె సోదరి రష్మీ మేడపై నుంచి కిందకు దిగి చూడగా తల్లిదండ్రులు, సోదరుడు, భర్త హత్యకు గురయ్యారు. అక్కాచెల్లెళ్లిద్దరూ కేకలు వేస్తూ బయటకు పరిగెత్తారు, కాసేపటి తర్వాత బ్రజ్ పాల్, ముఖేష్ ఇతరులతో కలిసి వచ్చి ఏమైందని అడిగారు. వారు లోపలికి వచ్చి సంఘటన జరిగిన ప్రదేశం మొత్తాన్ని చూసి, దాడి చేసిన వారిని గుర్తుపట్టారా అని శ్రీమతి పింకీని అడిగారు. భయంతో రష్మీ, శ్రీమతి పింకీ ఇద్దరూ ఎవరినీ చూడలేదని ఖండించారు. ఆ తర్వాత ముఖేష్ అజయ్ అలియాస్ అజ్జు వాహనానికి ఫోన్ చేసి ఆస్పత్రికి తీసుకొచ్చారు. ఎవరినైనా గుర్తుపట్టారా అని మార్గమధ్యంలో ఆమెను అడిగారు, దీనికి ఆమె నిరాకరించింది. తామిద్దరం సరైన క్రమాన్ని చెప్పామని, అయితే తన ప్రాణాలకు, తన సోదరి ప్రాణాలకు ముప్పు పొంచి ఉన్నందున దయచేసి తనను జాగ్రత్తగా ఉంచుకోవాలని ఆమె దర్యాప్తు అధికారిని అభ్యర్థించారు. కథ మొత్తం చెప్పాక శ్రీమతి పింకీ (పిడబ్ల్యు-1) అపస్మారక స్థితిలోకి వెళ్లింది. మృతుని మరో కుమార్తె రష్మీ కూడా విచారణాధికారికి ఇదే విధమైన వాంగ్మూలం ఇచ్చినప్పటికీ విచారణ సమయంలో ఆమెను విచారించలేదు. వాంగ్మూలాలను రికార్డు చేసిన దర్యాప్తు అధికారి అన్ని లాంఛనాలను పూర్తి చేసి మృతదేహాలను పోస్టుమార్టంకు పంపి, ఉన్నతాధికారులకు సమాచారం అందించి, దృశ్య ప్రణాళికను సిద్ధం చేసి, సంఘటనా స్థలం నుంచి అవసరమైన రికవరీలు చేశారు.

6. అదే రోజు ఉదయం 5.25 గంటలకు ఆమెను పరీక్షించిన ఘజియాబాద్ సర్వోదయ ఆసుపత్రి డాక్టర్ రాజీవ్ శర్మ (పిడబ్ల్యు-2) తయారు చేసిన గాయం నివేదిక ప్రకారం శ్రీమతి పింకీ (పిడబ్ల్యు -1) ఈ క్రింది గాయాలకు గురయ్యారు:

"గాయాలు

(i) ప్రాక్సిమల్ క్రీజ్ (R) స్థాయిలో కత్తిరించబడిన చిన్న మరియు ఉంగర వేలు.

(ii) (R) చేతి 8 సెం.మీ x 2 సెం.మీ యొక్క అరచేతి కోణంపై ఎరుపు రంగులో కత్తిరించిన గాయం. అరచేతి మడతకు 2 సెం.మీ దూరం.

(iii) ముంజేయి (R) ముందు భాగంలో కత్తిరించిన గాయం 6 సెం.మీ. x 2 సెం.మీ. ఎరుపు రంగులో విపరీతంగా, రక్తస్రావం, మణికట్టు కీలు పైన 5 సెం.మీ.గాయం.

(iv) (Lt.) నోటి కోణం నుంచి 5 సెం.మీ. x 3 సెం.మీ వరకు విస్తరించిన ముఖం మీద కత్తిరించిన గాయం.

(v) మెడ పై భాగంలో 5 సెం.మీ. x 1 సెం.మీ. మెడ పై భాగంలో కత్తిరించిన గాయం.

(vi) చూపుడు వేలు మరియు మధ్య వేలి యొక్క బేస్ వద్ద గాయం వరుసగా 2 సెం.మీ. x 1 సెం.మీ. మరియు 2 సెం.మీ. x 0.5 సెం.మీ.

(vii) (L) చెవిపై 3 సెం.మీ. x 1 సెం.మీ. ఎరుపు రంగులో కత్తిరించిన గాయం మరియు రక్తస్రావం."

అదే రోజు మెడ, దవడలకు ఎక్స్ రే నిర్వహించి ఆ మేరకు రేడియాలజిస్ట్ (పీడబ్ల్యూ-3) డాక్టర్ రాజేశ్వర్ యాదవ్ నివేదిక సమర్పించారు.

7. అదే రోజు మధ్యాహ్నం డాక్టర్ కె.ఎన్.తివారీ (పిడబ్ల్యు-4) పోస్టుమార్టం నిర్వహించి మరియు మరణించిన నలుగురికి ఈ క్రింది యాంటెమార్టం గాయాలు నివేదించబడ్డాయి:

“శ్రీమతి రాజేష్

యాంటెమార్టమ్ గాయాలు (ఎగ్జిబిట్ కా-3)

(1) మెడ కింది భాగంలో 8 సెం.మీ. x 4 సెం.మీ., ఎముక లోతు, సుప్రక్లినల్ నాచ్ పైన 3 సెం.మీ., రక్త నాళాలు మరియు శ్వాసనాళాలతో సహా మెడ యొక్క మృదు కణజాలాలు గాయంలో కత్తిరించబడతాయి.

(2) ఎడమ వైపు మెడ దిగువ భాగం 8 సెం.మీ. , చెవి క్రింద 7 సెం.మీ. x 3 సెం.మీ. కండరాల లోతైన, మృదు కణజాలం మరియు కండరాల కోతలో గాయం

పోస్ట్‌మార్టం గాయం

కుడి చేతి డోర్సమ్ పై మూడు శుభ్రమైన కత్తిరించిన గాయాలు వేరుగాఉన్నాయి. 6 సెం.మీ. x 5 సెం.మీ., 7 సెం.మీ. x 4 సెం.మీ., 3 సెం.మీ. x 2 సెం.మీ., 2.3 సెం.మీ.

విజయ్ పాల్

యాంటెమార్టమ్ గాయాలు (ఎగ్జిబిట్ కా-4)

(1) మెడ పై భాగంలో ముందు భాగంలో మరియు భుజాల పరిమాణంలో 10 సెం.మీ. x 3 సెం.మీ. ఎముక లోతు, గాయం 8 సెం.మీ. చెవి లోబుల్ లారియక్స్ కింద, హైయాయిడ్ మృదు కణజాలాలు మరియు రక్త నాళాలు కత్తిరించబడిన గాయాలు.

పోస్ట్ మార్టం గాయం

పోస్ట్ మార్టం గాయాలు (1) చేతి డోర్సమ్ పై 7 సెం.మీ x 3 సెం.మీ. శుభ్రమైన కోత, (2) చేతి డోర్సమ్ పై రాపిడి 7 సెం.మీ. x 3 సెం.మీ. మరియు నోటి యొక్క ఎడమ కోణంపై 1 సెం.మీ. x 1 సెం.మీ. శుభ్రమైన కోత గుర్తించబడింది.

మంగళ్

యాంటెమార్టమ్ గాయాలు (ఎగ్జిబిట్ కా-5)

(1) మెడ ఎగువ భాగంలో 25 సెం.మీ. x 9 సెం.మీ. ముందు భాగంలో మరియు దిగువ దవడపై గాయం రియాక్టివ్ గా ఉంటుంది, వెన్నుపూస, మండిబుల్, మెడ కండరాల మృదు కణజాలాలు, లారిక్స్, హైయాయిడ్ మరియు రక్త నాళాలు గాయంలో కత్తిరించబడతాయి.

(2) ఎగువ పెదవి నుండి చెవి వరకు 11 సెం.మీ. x 1 సెం.మీ. కండరాల లోతైన కండరాల లోతులో గాయం యొక్క ఎగువ భాగం చెవి లోబ్యూల్ మరియు వంపు, వంగి ఉన్న ముఖంపై ఉంటుంది.

నిశాంత్

యాంటెమార్టం గాయాలు (ఎగ్జిబిట్ కా-6)

(1) గాయం 9 సెం.మీ. x 2 సెం.మీ, వంగి, కుడి వైపు మెడ మధ్య రేఖ 6 సెం.మీ వరకు చేరుకుంటుంది. చెవి కండరాల కింద లోతుగా ఉంటుంది.

(2) గాయం 5 మీ.మీ. గాయం నెం.1 కింద 10 సెం.మీ x 8 సెం.మీ వరకు మిడ్ లైన్ పరిమాణాన్ని చేరుకునే సైడ్ మెడ, కండరాలు, స్వరపేటిక, (థైరాయిడ్ మృదులాస్థి మరియు హైయాయిడ్) నాళాలు గాయంలో కత్తిరించబడతాయి.

8. విజయ్ పాల్ సింగ్ ఇద్దరు కుమార్తెలు శ్రీమతి పింకీ మరియు శ్రీమతి రష్మీల వాంగ్మూలాలను నమోదు చేసిన తరువాత, దర్యాప్తు అధికారి సబ్-ఇన్స్పెక్టర్ రామ్ బాబు సక్సేనా (PW -9) మృతుడు నిషాంత్ యొక్క మొబైల్ నంబర్ 9336780542 ను కూడా గుర్తించలేదని పేర్కొన్నారు. అనంతరం ముఖేష్, బ్రజ్ పాల్ సింగ్ లను అరెస్టు చేశారు. ముఖేశ్ నేరారోపణ వాంగ్మూలం ఇచ్చిన తర్వాత రక్తపు మరకలున్న ప్యాంట్, ఖుక్రీని తన ఇంటి

నుంచి స్వాధీనం చేసుకుని, సీల్ చేసి మెమోను సిద్ధం చేశారు. సహ నిందితుడైన అబ్రార్ కు చెందిన మోటార్ సైకిల్ ను కూడా స్వాధీనం చేసుకుని అదుపులోకి తీసుకున్నారు. నేరారోపణ వాంగ్మూలం ఇచ్చిన తర్వాత బ్రజ్ పాల్ సింగ్ తన ఇంటి నుంచి రక్తపు మరకలు ఉన్న గండాసాను స్వాధీనం చేసుకుని, దానిని అదుపులోకి తీసుకుని సీల్ చేసి మెమో సిద్ధం చేశారు. 28.08.2007 న సహ నిందితుడు రవిని అరెస్టు చేసి వాంగ్మూలంలో అతని తల్లి సోదరి ఇంటి నుంచి రక్తపు మరకలున్న టీషర్టు, ఎల్జీ రిలయన్స్ నంబర్ 9336780542 ఉన్న మొబైల్ ఫోన్ను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. అదే విషయాన్ని అదుపులోకి తీసుకుని సీల్ చేసి మెమో తయారు చేశారు. 4.11.2007 న అజయ్ అలియాస్ అజ్జును అరెస్టు చేసి వాంగ్మూలం నమోదు చేసి, అతని వాంగ్మూలం నమోదు చేయగా, అతని వద్ద కాలువ సమీపంలో దాచిన కత్తిని స్వాధీనం చేసుకుని, సదరు కత్తిని అదుపులోకి తీసుకుని రికవరీ మెమోను సిద్ధం చేశారు. స్వాధీనం చేసుకున్న వస్తువులను ఫోరెన్సిక్ పరీక్షల నిమిత్తం ఆగ్రాలోని విధి విజ్ఞాన్ ప్రయోగశాలకు పంపారు.

9. దర్యాప్తు పూర్తయిన తర్వాత నలుగురు నిందితులు బ్రజ్ పాల్ సింగ్, ముఖేష్, రవి, అజయ్ అలియాస్ అజ్జులపై చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు. ఆయుధాల చట్టంలోని సెక్షన్ 4/25 కింద ముఖేష్, అజయ్ అలియాస్ అజ్జులపై రెండు వేర్వేరు కేసులు నమోదయ్యాయి. ఈ రెండు ఎఫ్ఐఆర్లలో కూడా చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు. అన్ని విషయాలను కలిపి ట్రయల్ కోర్టు విచారించింది.

10. ప్రాసిక్యూషన్ 13 మంది సాక్షులను విచారించింది. వారంతా ప్రాసిక్యూషన్ కథనాన్ని సమర్థించారు. అన్ని సంబంధిత మెటీరియల్ మరియు పత్రాలు రుజువు చేయబడ్డాయి మరియు ప్రదర్శించబడ్డాయి.

11. నలుగురు నిందితులు క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 313 కింద తమ వాంగ్మూలాన్ని ఇచ్చారు, ఇందులో వారు తమ ప్రమేయాన్ని ఖండించారు మరియు తమను తప్పుగా ఇరికించారని ఆరోపించారు; రికవరీ తమ ప్రోద్బలంతో జరగలేదని కూడా వారు పేర్కొన్నారు; సాక్షులు శత్రుత్వంతో సాక్ష్యాలు ఇస్తున్నారు; డిఫెన్స్ లో నిందితులు ఇద్దరు సాక్షులను విచారించారు. శ్రీమతి పింకీ ఆసుపత్రిలో చేరడానికి సంబంధించిన వైద్య పత్రాలను రుజువు చేయడానికి సర్వోదయ్ ఆసుపత్రిలో రెసిడెంట్ వైద్యుడు డాక్టర్ ఇస్లాముద్దీన్ ను DW-1 గా పరీక్షించారు. ఖా-1 నుంచి ఖా-38 వరకు. నిందితుడు అజయ్ అలియాస్ అజ్జు తల్లి, మూల్ చంద్ భార్య బెర్వతిని DW-2 గా గుర్తించారు. ముఖేష్, బ్రజ్ పాల్ లతో పాటు తన కుమారుడిని అరెస్టు చేశారని, ఆ తర్వాత విడుదలయ్యారని, 20 రోజుల తర్వాత మళ్లీ అతన్ని అరెస్టు చేశారని ఆమె పేర్కొన్నారు.

12. ట్రయల్ కోర్టు 24.09.2009 నాటి తీర్పు ద్వారా, రికార్డులో ఉన్న భౌతిక సాక్ష్యాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, ప్రశంసించిన తరువాత, మరణించిన నలుగురి హత్య మరియు వారి సమీప బంధువులైన శ్రీమతి పింకీ (PW-1) హత్యాయత్నానికి పాల్పడిన నలుగురు నిందితుల దోషులను ప్రాసిక్యూషన్ విజయవంతంగా ఇంటికి తీసుకువచ్చిందని నిర్ధారణకు వచ్చింది మరియు దీని ప్రకారం, ఐపిసి సెక్షన్ 302/149 మరియు సెక్షన్ 307 మరియు ఐపిసి మరియు ఆయుధాల చట్టం, 1959 కింద ఇతర అనుబంధ నేరాల కింద వారిని దోషులుగా

నిర్ధారించింది మరియు వివిధ నేరాలకు మరణశిక్ష మరియు జీవిత ఖైదు మరియు ఇతర తక్కువ శిక్షలను విధించింది..

13. ట్రయల్ కోర్టు పంపిన మరణ సూచనతో పాటు విచారించిన నిందితులు హైకోర్టులో అప్పీళ్లను దాఖలు చేశారు. హైకోర్టు ముందు అప్పీలుదారులు బ్రజ్ పాల్, అజయ్ అలియాస్ అజ్జు, రవి వేర్వేరు న్యాయవాదులను నియమించగా, అప్పీలుదారు ముఖేష్ కు న్యాయ సహాయం నుంచి అమికస్ క్యూరీని అందించారు. సంబంధిత వాదనలు మరియు రికార్డుల్లో ఉన్న అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న హైకోర్టు, అన్ని నేరాలకు సంబంధించి ట్రయల్ కోర్టు నమోదు చేసిన శిక్షను ధృవీకరించింది. అయితే శిక్ష విధించే అంశంపై చట్టంపై చర్చించి, ఇతరత్రా అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని మరణశిక్షను యావజ్జీవ కారాగార శిక్షగా మార్చారు.

14. దీనితో విసిగిపోయిన ప్రస్తుత అప్పీలుదారులు ఈ కోర్టు ముందు ఉన్నారు.

15. మేము పక్షాల తరపున విద్వాంసులైన న్యాయవాదుల వాదనలు సుదీర్ఘంగా విన్నాము మరియు పక్షాల కొరకు విశేషమైన పాండిత్యం గల న్యాయవాది అందించిన రికార్డును మాత్రమే కాకుండా ట్రయల్ కోర్టు యొక్క అసలు రికార్డును కూడా పరిశీలించాము.

16. అప్పీలుదారుల తరపున వినిపించిన వాదనలు క్లుప్తంగా ఈ క్రింది విధంగా నమోదు చేయబడ్డాయి:

(i) ఇది శ్రీమతి పింకీ (PW-1) అనే ఒంటరి ప్రత్యక్ష సాక్షి కేసు, ఆమె వాంగ్మూలం మృతుడికి సంబంధించిన సాక్షి మరియు అప్పీలుదారులతో శత్రుత్వం ఉన్న సాక్షి, అందువల్ల, నమ్మదగిన సాక్షి కాదు మరియు అతనిపై ఆధారపడకూడదు.

(ii) ప్రత్యక్ష సాక్షి అయిన PW-1 సాక్ష్యాన్ని ధృవీకరించడానికి ఇతర ఆధారాలు లేవు;

(iii) శ్రీమతి పింకీ (PW -1) మొదట, ఆమె అరుపులు మరియు కేకలు వేసిన గ్రామస్తులకు మరియు ఇతర కుటుంబ సభ్యులకు దుండగుల పేర్లను వెల్లడించలేదు లేదా ఆమెను ఆసుపత్రిలో చేర్చిన సమయంలో దుండగుల పేర్లను వెల్లడించలేదు, అందువల్ల, ఇది మెరుగుదల కేసు;

(iv) తెల్లవారుజామున డాగ్ స్క్వాడ్‌ను పిలిపించినట్లు రుజువు ఉంది, అది గుర్తుతెలియని దుండగుల కేసు అని, ప్రత్యక్ష సాక్షి శ్రీమతి పింకీ వాస్తవానికి ఎవరినీ చూడలేదని, ఆమె ఎవరినీ చూసినా వారిని గుర్తించలేదని ఆధారాలు ఉన్నాయి. దాడి చేసిన వారి పేర్లు తెలిస్తే డాగ్ స్క్వాడ్ రంగంలోకి దిగేది కాదు. అందువలన ఇది మెరుగుదలను కూడా సూచిస్తుంది;

(v) మృతుడు విజయ్ పాల్ సింగ్ తండ్రి రష్మీ మరియు హోరం, నిందితుడు బ్రజ్ పాల్, రవి తాత సంఘటనా స్థలంలో ఉన్నప్పటికీ వారిని ఎందుకు విచారించలేదో వివరణ ఇవ్వలేదు. మరియు

(vi) సెక్షన్ 164 CrPC కింద శ్రీమతి పింకీ (PW-1) వాంగ్మూలాన్ని మేజిస్ట్రేట్ ముందు నమోదు చేయలేదు, ఇది ఒక అనుమానాన్ని కలిగిస్తుంది.

(vii) సెక్షన్ 161 CrPC కింద వాంగ్మూలం ఇచ్చేటప్పుడు శ్రీమతి పింకీ (PW -1) తన పేరును దర్యాప్తు అధికారి ముందు ప్రస్తావించలేదని అప్పీలుదారు రవి తరఫున న్యాయవాది అదనపు వాదనను లేవనెత్తారు. విచారణలో భాగంగా తొలిసారి రవి పేరును తీసుకున్నట్లు తెలిపారు. తన క్లయింట్ ను తప్పుడు కేసులో ఇరికించారు.

(viii) అప్పీలుదారు ముకేశ్ తరఫున హాజరైన అమికస్ సాక్షుల వాంగ్మూలంలో పలు వ్యత్యాసాలను ప్రస్తావించారు.

17. మరోవైపు, ట్రయల్ కోర్టు, హైకోర్టులు నమోదు చేసిన ఆధారాలు రికార్డుల్లోని సాక్ష్యాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి, ప్రశంసించడంపై ఆధారపడి ఉన్నాయని, ఇందులో ఎలాంటి జోక్యం అవసరం లేదని ప్రతివాది -రాష్ట్రం తరపు న్యాయవాది వాదించారు. అప్పీలుదారులు మృతుడి సమీప బంధువులు, ఇరుగుపొరుగువారు కావడంతో

ఆస్తి సంపాదించడం కోసం ఒకే కుటుంబానికి చెందిన నలుగురిని కిరాతకంగా హత్య చేసి తమ శత్రుత్వాన్ని పరిష్కరించుకున్నారని ప్రభుత్వ తరఫు న్యాయవాది వాదించారు. అలాగే గాయపడిన సాక్షి శ్రీమతి పింకీని హత్య చేయడానికి ప్రయత్నించి, ఆమె మెడపై దాడి చేయబడింది మరియు తనను తాను రక్షించుకునే చర్యలో ఆమె తన పై చేతి రెండు వేళ్లను కోల్పోయింది. వారికి ఎలాంటి కనికరం చూపించాల్సిన అవసరం లేదు. మరణశిక్షను యావజ్జీవ కారాగార శిక్షగా మార్చడంలో హైకోర్టు తప్పు చేసింది. దీని ప్రకారం హైకోర్టు విధించిన యావజ్జీవ కారాగార శిక్షను రద్దు చేసి ట్రయల్ కోర్టు మరణశిక్షను పునరుద్ధరించాలి.

18. సమర్పించిన సమర్పణలు అదే క్రమంలో పరిష్కరించబడుతున్నాయి. PW-1 గాయపడిన సాక్షి. ఆమె గాయాలు సవాలు చేయలేదు. PW-1 తప్పుడు ప్రచారం చేసి నిజమైన దుండగులను వదిలిపెట్టడానికి ఎటువంటి కారణం లేదు. సెక్షన్ 161 CrPC కింద ఆమె తన వాంగ్మూలంలో పేర్కొన్న ప్రాసిక్యూషన్ కథనాన్ని ఆమె పూర్తిగా సమర్థించినట్లు, ఆమె సాక్ష్యాన్ని పరిశీలిస్తే తెలుస్తుంది. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ సమయంలో కూడా ఆమె నుంచి ఎలాంటి ఆధారాలు లభించలేదని, అది ఆమె సాక్ష్యాన్ని బలహీనపర్చవచ్చు లేదా దెబ్బతీయవచ్చు. ఆమె పూర్తిగా విశ్వసనీయమైన సాక్షి మరియు విషయాలను సహజంగానే చెప్పింది

19. మృతుడు విజయ్ పాల్ సింగ్ ఇద్దరు కూతుళ్లు దుండగులు తమ కుటుంబ సభ్యులను హత్య చేయడం, వారిలో ఒకరైన శ్రీమతి పింకీ (PW -1) సమీప బంధువు కావడంతో వారి సమక్షంలో ఏమీ మాట్లాడకుండా, చీకట్లో వారు నేరం చేయడం తాను చూశానని చెప్పటానికి అనుమతించారు. తొలుత, ఆమె వాంగ్మూలం

నమోదు చేసేందుకు దర్యాప్తు అధికారి ఆస్పత్రికి వెళ్లగా, వారు వెంటనే అసలు సంఘటనల క్రమాన్ని బయటపెట్టారు. పై సమర్పణ నుండి అప్పీలుదారులు ఏమీ పొందలేరు.

20. ఉదయం డాగ్ స్క్వాడ్ ను రంగంలోకి దింపినప్పటి వరకు దుండగుల పేర్లను వెల్లడించకపోవడంతో డాగ్ స్క్వాడ్ ను రంగంలోకి దింపడం కూడా పూర్తిగా సమంజసమే. దాడి చేసిన వారి పేర్లు తెలియకపోవడంతో ఎఫ్ఐఆర్ ప్రకారం డాగ్ స్క్వాడ్ను రంగంలోకి దింపారు. ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేసిన సమయంలో, శ్రీమతి పింకీ (PW -1) ఆసుపత్రిలో చేరిన సమయంలో, దాడి చేసిన వారి పేర్లను ఉద్దేశపూర్వకంగా మరియు సహేతుకమైన కారణాల వల్ల బహిర్గతం చేయలేదని ప్రాసిక్యూషన్ కేసు. మృతుడు విజయ్ పాల్ సింగ్ కూతుళ్లు తమ ప్రాణాలను కాపాడుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని, లేదంటే వారు కూడా చనిపోయి ఉండేవారని అన్నారు.

21. రష్మీని, విజయ్ పాల్ సింగ్ తండ్రి హోరమ్ ను పరీక్షించకపోవడం కూడా ఎలాంటి ఆధారాల్లేకుండా పోయింది. అభియోగాన్ని రుజువు చేయడానికి అవసరమైనన్ని సాక్ష్యాధారాలను అందించడం ప్రాసిక్యూషన్ విచక్షణాధికారం. సాక్షుల పరిమాణం కాదు, సాక్షుల నాణ్యత ముఖ్యం. శ్రీమతి పింకీ (PW-1) తీవ్రంగా, ప్రాణాంతక గాయాలపాలైంది. మేము కూడా ఈ వాదనతో ఆకట్టుకోలేదు.

22. సెక్షన్ 164 CrPC కింద ప్రకటనను పరిశీలించకపోవడం కూడా దిగువ న్యాయస్థానాలు కనుగొన్న విషయాలు మరియు నిర్ధారణలకు సంబంధం లేదా సంబంధం కలిగి ఉండదు. సెక్షన్ 164 CrPC కింద వాంగ్మూలం నమోదు చేయాల్సిన బాధ్యత దర్యాప్తు అధికారిపై ఉంది. ఒకవేళ అది తన వివేకంలో అవసరమని

అతడు భావించినట్లయితే, అది PW -1 యొక్క సాక్ష్యం మరియు విచారణ సమయంలో నడిపించబడిన ఇతర భౌతిక సాక్ష్యాలపై ఎటువంటి ప్రభావాన్ని చూపదు.

23. సెక్షన్ 161 CrPC కింద శ్రీమతి పింకీ వాంగ్మూలంలో రవి పేరును చేర్చకపోవడంపై రవి తరఫు న్యాయవాది చేసిన ప్రయత్నానికి సంబంధించి, అది వాస్తవంగా తప్పు అని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ఈ కోర్టు శ్రీమతి పింకీ యొక్క వాంగ్మూలాన్ని పరిశీలించింది మరియు దాడి సమయంలో మరియు ఇతరత్రా రెండు చోట్ల ఆమె రవి పేరును తీసుకున్నట్లు కనుగొంది.

24. అప్పీలుదారు కోసం నేర్చుకున్న అమికస్ సాక్ష్యంలో అనేక వ్యత్యాసాలు మరియు అస్థిరతలను ఎత్తి చూపడానికి ప్రయత్నించాడు. అవి చిన్నవి కాబట్టి, దిగువ కోర్టులు నమోదు చేసిన ఫలితాలపై ఎలాంటి ప్రభావం చూపవు కాబట్టి మనం వివరాల్లోకి వెళ్లాల్సిన అవసరం లేదు.

25. పైన పేర్కొన్న అన్ని కారణాల వల్ల, అప్పీలుదారులకు శిక్షను ధృవీకరిస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వుల్లో ఎటువంటి లోపం కనిపించడం లేదు. దీని ప్రకారం క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.598-600/2013 , మరియు క్రిమినల్ అప్పీల్ నం. 337/ 2014 లను కొట్టివేయాల్సి ఉంటుంది. శిక్షను పెంచాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దాఖలు చేసిన అప్పీళ్లకు సంబంధించి, మరణశిక్షను జీవిత ఖైదుగా మార్చడానికి హైకోర్టు బలమైన, సహేతుకమైన కారణాలను చెప్పింది. దీని ప్రకారం క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.745-748/2015 ను కూడా కొట్టివేసింది. అప్పీలుదారులు కస్టడీలో ఉన్నారు మరియు వారు వారి శిక్షను అనుభవిస్తారు.

26. పెండింగ్ లో ఉన్న దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని పరిష్కరిస్తారు.

[బిఆర్ గవై, న్యాయమూర్తి]

[విక్రమ్ నాథ్, న్యాయమూర్తి]

న్యూఢిల్లీ

ఫిబ్రవరి 15, 2023.